

Издавач
Универзитет „Св. Кирил и
Методиј“ - Скопје

Уредник
на издавачката дејност на
УКИМ
проф. д-р Никола Јанкуловски,
ректор

Уредник
на Универзитетски гласник
м-р Марија Маневска,
генерален секретар

Лектор
Весна Илиевска Цветановска

Техничко уредување
Зоран Кордоски
м-р Елизабета Додевска

О Д Л У К А
ЗА ПРАВИЛА НА СТУДИРАЊЕ
на втор циклус студии
(постдипломски студии)
на Универзитетот „Св. Кирил и
Методиј“ во Скопје, Институт за
сточарство – Скопје

Врз основа на член 28 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 178/2021), член 98 од Правилникот за условите, критериумите, правилата и постапката за запишување и студирање на прв циклус студии (додипломски студии) и втор циклус студии (постдипломски студии) (Универзитетски гласник бр. 417/2019) и член 44, точка 13 од Статутот на Институтот за сточарство во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 451/2019), Научниот совет, на 64. седница одржана на 23.9.2021 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ПРАВИЛА НА СТУДИРАЊЕ
на втор циклус студии (постдипломски студии)
на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во
Скопје, Институт за сточарство – Скопје

I. ПРЕДМЕТ НА УРЕДУВАЊЕ

Член 1

Со оваа Одлука за правила на студирање на втор циклус студии (постдипломски студии) се уредуваат уписните постапки, студентскиот календар, испитниот режим, напредувањето, инклузивно со условите за побрзо напредување, завршувањето на образованието, преминувањата помеѓу студиските програми, повторувањето на семестарот, презапишувањето на предмети, односно условното напредување, продолжувањето на студиите по прекинувањето, интердисциплинарното и индивидуалното студирање, признавањето на испитите и другите студиски обврски положени на различни високообразовни установи, видот на исправите кои му се издаваат на студентот врз основа на евиденцијата определена со Законот за високото образование, постапката за заштита на правата на студентите, органите надлежни за водење на постапките и одлучувањето, дисциплинската одговорност и права и должностите на студентите во дисциплинската постапка и други правила поврзани со правата и должностите на студентите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Институт за сточарство – Скопје (во понатамошниот текст: Институтот).

II. ЗАПИШУВАЊЕ СТУДЕНТИ

Услови за запишување

Член 2

На втор циклус студии (постдипломски студии) (во понатамошниот текст: втор циклус студии), студентите се запишуваат согласно со Законот за високото образование, Правилникот за

условите, критериумите, правилата и постапката за запишување и студирање на прв циклус студии (додипломски студии) и втор циклус студии (постдипломски студии) (во понатамошниот текст: Правилникот) и конкурсот за запишување студенти на втор циклус студии.

Член 3

Статусот студент и член на академската заедница се стекнува со запишување на втор циклус студии на Институтот.

Со исполнувањето на обврските на студентот предвидени за запишување, а утврдени со Правилникот и со конкурсот за запишување на втор циклус студии, на студентот му се издава индекс.

Статусот студент се докажува со индекс.

Ако студентот го изгуби или го оштети индексот, на негово барање ќе му се издаде дупликат индекс. Трошоците за издавање на дупликат на индекс ги сноси студентот.

Студентот има статус студент само ако има запишано тековен зимски/летен семестар.

Член 4

Студент кој завршил една студиска програма и се стекнал со соодветен академски назив не може да се запише повторно на истата студиска програма.

Член 5

Студентите на втор циклус студии се запишуваат со плаќање школарина.

Износот за студирање што го плаќаат студентите од став 1 од овој член се објавува во конкурсот за запишување студенти на втор циклус студии.

Доколку студентот ги прекине студиите, се испише или по кој било основ му престане статусот на студент, нема право на враќање на уплатениот износ.

Студент-гостин

Член 6

Студент-гостин може да биде студент од друг универзитет во земјата и од странство кој запишува делови од студиска програма на Институтот.

Студентот-гостин поднесува барање за добивање на статус студент-гостин најмалку 1 месец пред почетокот на семестарот. Во барањето ги наведува студиската програма и предметите кои бара да ги запише. Секој предмет носи број на кредити утврден во студиската програма. Максималниот број на кредити по семестар изнесува 35 ЕКТС-кредити.

Студентот гостин може да запише предмети од различни студиски програми кои се организираат на Институтот. На студентот гостин може да не му се одобри да запише некој предмет доколку се предвидени условувачки критериуми, односно претходно совладани предмети како услов за запишување на тој предмет.

Кон барањето треба да приложи: потврда/документ со кој го докажува статусот на студент на друг универзитет во земјата и од странство и доказ за познавање на англискиот јазик (доколку не го познава македонскиот јазик);

По барањето за прием на студент гостин одлучува Научниот совет, на предлог на колегиумот на студиската програма каде што студентот ќе ги реализира обврските.

Одлуката за трошоците за студирање, односно цената за 1 кредит се определува со ценовник.

Правата и обврските на студентот гостин, износот на трошоците за студирањето, можноста за продолжување на студиите на Институтот и други прашања поврзани со статусот на студентот гостин се уредуваат со договор склучен помеѓу студентот гостин и Институтот.

На студентот му се издава индекс.

Следењето на наставата и положените испити на студентот гостин се евидентираат во посебно досие на студентот.

По завршувањето на обврските утврдени со студиската програма и положувањето на предвидените испити, на студентот гостин му се издава уверение за положени испити.

Статусот на студент гостин трае најдолго една учебна година.

Институтот води евиденција за бројот на студенти гости на втор циклус студии, времетраењето на престојот, државата од каде што доаѓаат и сл.

III. СТУДЕНТСКИ КАЛЕНДАР

Член 7

По донесувањето на Универзитетскиот календар и Календарот на Институтот, Институтот донесува Студентски календар, кој се објавува на почетокот на секој семестар на веб-страницата и на огласната табла на Институтот.

Студентскиот календар содржи:

- наставен и соработнички кадар што ќе ја реализира наставата на студиската програма;
- време и место на одржување на наставата (амфитеатар, предавална, лабораторија);

- облици на наставата (предавања, теренска настава, семинари, вежби, консултации, проверка на знаењата и др.);
- попис на литература за студиите и полагање на испитите;
- други упатства за наставата;
- термини за пријавување на испитите;
- распоред на термините за полагање на испитите, испитни рокови и мерила за испитување;
- други важни податоци за уредно изведување на студиската програма.

Редовност на студентите на настава

Член 8

Доколку е предвидено со студиската, односно предметната програма, редовните студенти се должни да ги посетуваат, односно да ги извршуваат сите облици на настава утврдени со предметната програма, за што може да се добијат соодветен број поени.

Евиденцијата за присуство и за активности на час се изразува во поени како што е предвидено со предметната програма.

На студент кој оправдано изостанал од кој било дел од наставата, на негово барање може да му се овозможи изостанатиот дел да го надомести, до минимумот потребни бодови за добивање на потпис.

Студентот е должен да достави молба за надоместување на изостанокот со соодветна документација за докажување на оправданоста. За надоместувањето одлучува раководителот на научниот колегиум.

IV. НАПРЕДУВАЊЕ

Напредување на студентите

Член 9

Студентите напредуваат во студиите преку исполнување на обврските предвидени со студиската програма, полагање на испити, административна заверка на освоени кредити и запишување на наредна година, односно семестар.

Напредувањето по години, односно семестри е постапно.

Студентот напредува во текот на студирањето, односно запишува предмети со соодветен бројот на кредити.

Студентите во еден семестар запишуваат минимум 21, а максимум 35 ЕКТС-кредити.

Одредбата од став 4 на овој член не се применува за запишување на семестар каде што се предвидени условувачки критериуми, односно претходно совладани предмети.

Запишување семестар**Член 10**

Студентот може да запише нови предмети од нареден семестар, во согласност со правилата за напредување утврдени во соодветната студиска програма.

Запишувањето на предметните програми во нареден семестар се врши пред почетокот на соодветниот семестар.

Студентот е должен да го запише семестарот по електронски пат и да поднесе писмена пријава во архивата на Институтот во роковите за запишување на семестарот.

Запишувањето се врши во период од 2 седмици пред почетокот на семестарот и не смее да трае повеќе од 7 дена од почетокот на семестарот.

Соопштението за запишување на семестарот Институтот го објавува 2 седмици пред терминот за запишување на семестарот, утврден во Студентскиот календар.

Наставата е циклична, што на студентот му се овозможува ангажираност во сите семестри.

Член 11

Студентот кој не го запишал семестарот во предвидениот рок, тоа може да го стори под одредени услови во дополнителни термини што ќе бидат утврдени од Научниот совет, но не подоцна од 4 недели од почетокот на семестарот.

Во исклучителни случаи, студентот може да запише семестар и подоцна од овој рок. На образложено барање од студентот, решение за прифаќање или одбивање на задоцнетото запишување донесува директорот.

Член 12

При запишувањето на предметите, студентот најпрво ги запишува неположените задолжителни и изборни предмети од соодветниот (летен/зимски) семестар, а потоа задолжителните предмети од тековниот семестар и на крај, изборните предмети од тековниот семестар, но на тој начин што неговите вкупни студиски обврски во еден семестар да не го надминуваат бројот на 35 ЕКТС-кредити.

Член 13

При запишувањето на предметите, потребно е да се исполнат условите утврдени со студиските програми.

При повторно запишување на неположен изборен предмет, студентот има право да го замени изборниот предмет со друг изборен предмет од предметите што се активирани во соодветниот семестар како изборни предмети. Доколку студентот го положил изборниот предмет, нема право да бара

поништување на оценката по тој предмет и запишување на нов предмет.

Презапишување на предмет**Член 14**

Студентот кој не го положил предметот во трите испитни рока, должен е предметот да го презапише.

Со повторното запишување, студентот има право да следи настава по повторно запишаниот предмет со следната генерација на студенти. Во текот на семестарот, студентот има право да ги полага предметите кои ги презапишал, преку континуирано оценување, во редовните сесии, или во вонредните сесии доколку се организираат.

Студентите кои повторно запишуваат предмети имаат право да запишат нов предмет, кој според студиската програма условува претходно полагање на предметот што повторно се запишува, но полагањето на предметите мора да е редоследно.

Член 15

Припадноста кон одредена студиска година се определува врз основа на кредитите што студентот ги освоил, сметајќи дека просечната оптовареност во текот на една учебна година изнесува 60 кредити, односно просечната оптовареност во текот на еден семестар изнесува 30 кредити.

Заверка на семестар**Член 16**

Студентот заверува семестар ако има добиено потписи од предметните наставници, со што се потврдува неговото исполнување на предвидените наставни обврски.

Студентот кој не ги извршил обврските пропишани со студиската програма од одредена предметна програма и не добил потпис, не може да пристапи на испит.

Заверката на семестарот се врши во термини што ги објавува Институтот на својата веб-страница.

Член 17

При заверка на семестарот доколку на студентот му недостасуваат потписи од предметни наставници, ќе му биде овозможено да направи само административна заверка на семестарот со приложување на соодветен финансиски надоместок утврден со ценоник.

V. ИСПИТЕН РЕЖИМ**Член 18**

Предмет на оценување во рамките на предметната програма можат да бидат:

- колоквиуми и тестови;

- вежби, теренска настава/ и сл.;
- семинарска задача;
- домашна работа;
- практична работа/ пракса;
- курсеви;
- есеи/ истражување на литература;
- други активности предвидени со предметната програма.

Практична работа/пракса се вреднува со кредити согласно со студиската програма. За следење и реализирање на практичната работа/пракса, научниот колегиум определува еден од предметните професори за секој студент одделно. Праксата се реализира со вклучување на студентот во некој од проектите на Институтот или, пак, студентот се упатува на пракса во соодветна организација. Времетраењето на праксата зависи од бројот на кредитите предвидени во студиската програма.

Испитни рокови

Член 19

Студентот има право да ги полага предметите во рамките на есенскиот, зимскиот и летниот испитен рок. Периодот и траењето на сесиите се определуваат со Календарот за активности и неработни денови на Институтот, за секоја учебна година, а со Студентскиот календар, распоредот на термините за полагање на испитите, за секоја испитна сесија.

Во исклучителни ситуации, за одредени предмети може да се организира дополнителен термин за полагање на испитите. Одлука за организирање на дополнителен термин носи Научниот совет на барање на студентите.

Одлуката од став 2 на овој член е задолжителна за предметните наставници и соработници.

Распоредот на испитите е задолжителен за студентите и за предметните наставници и соработници.

Распоредот на колоквиумите мора да биде објавен најмалку 7 дена пред нивното одржување.

Периодот и времетраењето на колоквиумските недели во текот на семестарот се определуваат со Календарот за активности и неработни денови на Институтот и со Студентскиот календар.

Пријавување на испити

Член 20

Студентите кои уредно го запишале семестарот ги пријавуваат испитите по предметите кои ги запишале во соодветниот семестар, и тоа без разлика дали испитите ги положиле со континуирано оценување или се полагале на завршен испит.

Пријавувањето на испитите е по електронски и писмен пат. Електронското пријавување на испитот е преку системот за електронско водење на студентот (Iknow: iknow@ukim.edu.mk). По писмен пат, испитот се пријавува со пријавен лист во материјална форма која студентот ја доставува до архивата на Институтот.

Предметниот наставник е должен да ги внесе конечните оценки во системот (вклучително и оценката 5 (пет)) за електронско водење на студентот (Iknow: iknow@ukim.edu.mk), во рок од 5 (пет) работни дена од конечноста на оценката, и во овој рок треба да ги достави пријавите во архивата на Институтот, заедно со потпишан извештај за завршното оценување.

Доколку настанат одредени околности кога недостасува пријава во досието на студентот и не може да се обезбеди потпис од предметниот наставник (заради пензија, подолго отсуство, смрт итн.), надлежен за потврда на веродостојноста на оценката во пријавата/индексот е раководителот на Научниот колегиум.

Доколку студент полагал испити/ колоквиуми, а немал запишано семестар или ги немал исполнето условите за да може да пристапи на испит, тие му се поништуваат, со решение потпишано од директорот.

Судир на интереси

Член 21

Во случаите кога предметниот наставник и студентот се во роднинска врска: син, ќерка, снаа, зет, брат, сестра, сопруга или сопруг, наставникот со писмено известување до директорот е должен да побара изземање при полагањето на предметот, односно испитот.

Директорот, со решение, спроведувањето на испитот го доверува на друг наставник од исто или сродно наставно-научно подрачје или на посебна компетентна испитна комисија, составена од три члена.

Динамика и транспарентност на испити

Член 22

Проверката на знаењата се врши со континуирано доделување на поени за секој облик на активност и проверка на знаењето во текот на семестарот, како и на завршниот испит на крајот од семестарот.

Задачите предвидени за индивидуална работа на студентот (семинар, проект, домашна работа и сл.) треба да бидат рамномерно распоредени во текот на семестарот. Вкупниот обем на овие задачи мора да биде усогласен со

оптоварувањата предвидени во предметот, согласно со доделениот број на ЕКТС-кредити.

Студентот може да биде оптоварен со полагање на најмногу еден испит во еден ден.

Доколку врз основа на уредно поднесена пријава за завршен испит се пријави само еден студент, предметниот наставник мора да обезбеди јавност на испитот.

Изведување на испитињето

Член 23

Наставникот или соработникот е должен да го провери идентитетот на студентот кога ќе пристапи на испит. Идентитетот се докажува со индекс.

Во случај студентот да не го носи индексот, идентитетот се докажува со лична карта или пасош.

Во случај ако при проверка на идентитетот се покаже дека наместо студентот испитот го полага друг студент, против двајцата се поведува дисциплинска постапка согласно со Статутот на Универзитетот.

Испитот може да биде: писмен, усен, практичен и комбиниран (писмен и усен, практичен и усен, практичен и писмен).

Со студиската програма се определува како се полага испитот во целина или по делови.

Кога испитот се состои од усен дел, завршниот резултат наставникот го соопштува веднаш по одржаниот јавен испит.

Во текот на полагањето на усниот испит студентот не смее да е сам со наставникот, туку задолжително е присуство на најмалку уште едно лице, студент, наставник или соработник.

Наставникот е должен да го закаже полагањето на усниот дел од испитот најдоцна 1 ден по објавувањето на конечните резултати од писмениот и/или практичниот испит, а усниот дел од испитот мора да го заврши најдоцна за 7 дена по објавувањето на конечните резултати од полагањето.

По положувањето на писмениот, односно практичниот дел од испитот, студентот може да се јави на усниот дел од испитот во истата сесија.

Писмениот дел од испитот може да трае најмногу онолку часа колку што е застапен со часови настава во текот на неделата, усниот испит до 60 минути, а комбинираниот е максимално еднаков на збирот на траење на комбинацијата од која проверката е составена.

Правила на однесување на студентите на испит

Член 24

За време на полагањето на писмениот испит не е дозволено:

- препишување, зборување и вртење;

- да се има вклучен мобилен телефон или каков било друг аудио или визуелен носач/пренесувач на информации за поставеното прашање, освен ако природата на задачата бара или дозволува употреба на дигитална технологија;
- ненавремено предавање на тестот откако наставникот дал знак дека времето за пишување завршило;
- какво било користење на литература за поставеното прашање, освен ако природата на наставниот предмет дозволува нејзино користење во текот на испитот.

За време на полагањето на усниот испит не е дозволено:

- допишување, зборување или соработка меѓу студентите, освен ако наставникот дозволи таков начин на работа;
 - да се има вклучен мобилен телефон или каков било друг аудио или визуелен носач/пренесувач на информации за поставеното прашање, освен ако природата на задачата бара или дозволува употреба на дигитална технологија;
 - какво било користење на литература за поставеното прашање, освен ако природата на наставниот предмет дозволува нејзино користење во текот на испитот.
- За време на полагањето на практичниот испит не е дозволено:

- да се пристапи кон реализација/презентација на практичниот дел на испитот без консултација или одобрување на наставникот/соработникот;
- да се пристапи кон реализација/презентација на практичниот дел на испитот без соодветна подготовка;
- да не се почитуваат правилата на лабораторијата при реализација на испитот.

Сите наведени случаи на повреда на правилата за однесување на испитот повлекуваат дисциплинска одговорност согласно со член 39 од Статутот на Универзитетот.

Комисиско полагање на испит

Член 25

Ако наставникот двапати го оцени испитот на студентот со оценка „5“, третиот пат,

т.е. во третата сесија, студентот има право да побара од директорот да формира тричлена комисија од наставници од исто или сродно наставно-научно подрачје пред која студентот ќе го полага испитот. Наставникот кај кого полагал студентот не е член на комисијата. Комисијата ја формира директорот со решение.

Студентот кој и по трет пат не успеал да го положи испитот, должен е повторно да го запише тој предмет.

Приговор поради оценка од проверка на знаењето

Член 26

Во случај на поднесување на приговор, согласно со Правилникот, а доколку се однесува за неположен испит (за оценка „5“) и истага оценка е потврдена од предметниот наставник, студентот е должен да го пријави испитот во наредната сесија или да го презапише.

Повторување на испит

Член 27

Во случај на повторување на испит на начин утврден во Правилникот, на барање на студентот му се овозможува да го повтори конечното оценување за повисока завршна оценка по наставен предмет во период од најмногу четири месеци од полагањето.

Повторното полагање се спроведува во првиот нареден испитен рок.

VI. ЗАВРШУВАЊЕ НА СТУДИИТЕ

Член 28

Студентот ги завршил студиите од втор циклус кога ќе ги положи сите испити, ќе ги исполни сите обврски предвидени со студиската програма и ќе изработи и успешно ќе го одбрани магистерски труд. Со завршувањето на студиите од втор циклус и освоените кредити од првиот циклус, студентот се стекнува со најмалку 300 ЕКТС-кредити.

На студентот може да му се признаат и кредити од посетувани воннаставни курсеви и семинари, организирани од страна на Институтот или други високообразовни институции, доколку е утврдено со студиската програма. Максималниот број на кредити што еден студент може да ги освои по овој основ се 6.

Со завршувањето на студиите во согласност со овој член, студентот стекнува соодветно академско звање или степен, како и други права согласно со посебните прописи.

Период на завршување на студиите

Член 29

Студентите на втор циклус студии имаат право да ги завршат започнатите студии според условите и студиската програма на која се запишале, најдолго во времето што е двапати подолго од пропишаното траење на студиите, односно најмногу 2 (две) години (четири семестри) од почетокот на учебната година кога е извршен уписот на Институтот за едногодишните студии, односно 4 (четири) години (осум семестри) за двегодишните студии.

Рокот за завршување на студиите ја вклучува и третата испитна (последна) сесија предвидена за предметите запишани во летниот семестар.

По истекот на рокот, студентот може да ги продолжи студиите со поднесување на барање за продолжување на студии. Доколку во меѓувреме настане измена на студиската програма, студентот ги продолжува студиите по студиската програма која се применува.

Преминувањето од претходната, на студиска програма која се применува, се врши врз основа на признавање на предметите согласно со член 42 од овие правила за студирање.

МАГИСТЕРСКИ ТРУД

Постајка за пријава, оцена и одбрана на магистерски труд

Член 30

Магистерскиот труд е резултат на самостојна работа на студентот, со кој се систематизираат постојните научни знаења и се придонесува за нивниот натамошен развој.

Член 31

Студентот може да пријави магистерски труд со освоени најмалку 30 ЕКТС-кредити за едногодишните, односно најмалку 90 ЕКТС-кредити за двегодишните студии од втор циклус, или по положување на сите испити, во зависност како е утврдено со студиската програма.

Пријавата за изработување на магистерскиот труд се поднесува во три примероци, преку архивата на Институтот до Научниот совет по претходно дадено позитивно мислење на научниот колегиум на соодветната студиска програма, по положувањето на предвидените испити.

Пријавата содржи: наслов на темата, образложение за научната и стручната оправданост на темата, план за работа и преглед на литературата.

Насловот на темата и тезите ги предлага кандидатот во договор со менторот.

Одлука за прифатената тема за изработување на магистерскиот труд и за определување на менторот по предлог на научниот

колегиум, донесува Научниот совет на истата седница на која е прифатена темата.

Менторот се определува од наставно-научните и научните работници од потесната научна област од која е пријавен трудот. Менторот е наставник вклучен во студиската програма каде што е запишан студентот.

Во текот на една учебна година, еден наставник може да биде определен за ментор за најмногу 12 кандидати кои изработуваат магистерски трудови.

По образложено барање на кандидатот или менторот, Научниот совет може да донесе одлука за промена на менторот.

Менторот на кој му престанал работниот однос поради исполнети услови за пензија, го задржува статусот ментор до завршување на постапката за одбрана на магистерски труд.

Член 32

Насловот на прифатениот магистерски труд се објавува во Билтенот на Универзитетот и на веб-страницата на единицата, на македонски и на англиски јазик.

Член 33

По завршувањето на менторската фаза, односно по изработката на трудот, студентот доставува три примероци од магистерскиот труд.

По образложен предлог на менторот за завршена менторска фаза, на првата наредна седница на Научниот совет се формира комисија за оценка на магистерскиот труд од три члена,

Комисијата за оценка на магистерскиот труд е должна да го прегледа трудот и на студентот писмено да му ги достави евентуалните забелешки, во рок од 3 месеци од денот на формирање на комисијата.

Комисијата може да му го врати на кандидатот трудот со забелешки на доработка најмногу 2 паги и му определува рок за постапување. Ако кандидатот не постапи по забелешките во утврдениот рок, постапката се запира, а на кандидатот му престанува статусот студент.

Член 34

Студентот е должен да го изработи и предаде магистерскиот труд најдоцна во рок од една година од денот на одобрувањето на темата на магистерскиот труд.

По барање на студентот, Научниот совет може да одобри продолжување на рокот од ставот 1 на овој член, за времето додека траеле причините за спреченост за работа на магистерскиот труд. По истекот на овој рок, студентот губи право да го брани пријавениот магистерски труд.

Член 35

Комисијата, во рок од 3 месеци од денот на одобрувањето на трудот, изготвува извештај во кој дава оценка и образложение на трудот и го доставува до научниот совет на Институтот.

По усвојувањето на извештајот, на истата седница на Научниот совет се формира комисија за одбрана од 3 члена.

Членовите на комисијата за оценка на магистерскиот труд можат да бидат и членови на комисијата за одбрана, доколку со закон не е поинаку утврдено.

Комисијата за одбрана, во договор со кандидатот, го определува денот на одбраната, но најдоцна во рок од 30 дена од денот на нејзиното формирање. Кандидатот писмено се известува за денот на одбраната.

Откако е утврден терминот за одбрана, менторот има обврска во архивата на Институтот да достави известување за датумот и часот кога ќе се организира одбраната.

Најмалку 7 дена пред одбраната кандидатот треба да достави 5 примероци од магистерскиот труд во укоричена форма.

Одбраната може да се организира доколку од предавањето на известувањето од предходниот став на овој член се поминати најмалку седум дена и доколку Стручната и административна служба потврди дека документацијата од студентското досие е комплетирана и студентот ги исполнил во целост финансиските обврски кон Институтот.

По барање на кандидатот, рокот од став 4 на овој член може да се продолжи.

Член 36

Одбраната на трудот е јавна и се објавува на огласната табла и на веб-страницата на Институтот, најмалку 7 дена пред денот на одбраната.

Член 37

Одбраната започнува со воведно излагање на претседателот на комисијата за одбрана во кое ги изнесува биографските податоци за кандидатот, ги запознава присутните со темата на магистерскиот труд, како и со заклучокот од извештајот на комисијата за оценка. Првиот член на комисијата е претседател.

По излагањето на претседателот на комисијата, на кандидатот му се овозможува во траење (по правило) од 30 минути, да го изложи магистерскиот труд со главните резултати од истражувањето.

По излагањето на кандидатот, прашања поставуваат членовите на комисијата. Прашања во

врска со стручниот, односно магистерскиот труд можат да постават и останатите присутни, во писмена форма и преку комисијата.

Кандидатот треба да покаже дека владее со темата на стручниот, односно магистерскиот труд и поседува продлабочени знаења од потесната научна област од која е магистерскиот труд.

Член 38

По завршувањето на одбраната на трудот, комисијата за одбрана на трудот јавно ја соопштува оценката на одбраната на магистерскиот труд.

Оценувањето се врши со описни оценки: го одбрал магистерскиот труд, не го одбрал магистерскиот труд.

За текот на одбраната се води записник во кој се внесува оценката од одбраната. Записникот се потпишува од страна на членовите на комисијата.

Пријавата за магистерскиот труд со насловот на темата, составот на членовите на комисиите, извештајот и оценката од магистерскиот труд се приложуваат во досието на студентот.

Член 39

Магистерскиот труд се пишува на македонски јазик.

Доколку студиската програма се реализира на еден од светските јазици, магистерскиот труд се пишува на соодветниот јазик со превод на македонски јазик.

VII. ДРУГИ ПРАВА НА СТУДЕНТИТЕ

Посебни поволности

Член 40

Студентите на сите степени на високо образование, кои се без родители, слепи, глуви, инвалиди од прва и втора група, мајки со деца до шестгодишна возраст и хоспитализирани, имаат право на дополнителни испитни рокови.

За остварување на правото од став 1 на овој член одлучува директорот или, по негово овластување, заменик-директорот, со решение, врз основа на поднесено барање на студентот придружено со соодветна документација.

Наставникот е должен да постапи по решението на директорот, да закаже термин за испит и да го прими студентот на испит во дополнителниот испитен рок.

Мирување на обврските на студентите

Член 41

На студентот, по негово барање, му мируваат обврските:

1. за време на бременост, за што приложува медицинска документација;

2. на студент со дете до 1 (една) година старост, за што приложува извод од матичната книга на родени за детето;
3. за време на болест подолга од 1 (еден) семестар, за што приложува потврда и медицинска документација;
4. поради семејни причини, заради што приложува соодветен доказ или образложение за причините;
5. издржување на лица од потесното семејство (родителите, браќата и сестрите на студентот);
6. болест, помош и нега на лица од потесното семејство (родителите, браќата и сестрите на студентот);
7. елементарни непогоди поврзани со живеалиштето, односно престојувалиштето на студентот;
8. за време на меѓународна размена на студентите во траење подолго од 30 дена во текот на одржувањето на наставата, доколку со наведената размена не се стекнуваат ЕКТС-кредити, за што приложува договор или друг доказ со што го докажува учеството во меѓународната размена;
9. за време на подготовка и настапи на спортски настани кога има статус на член на репрезентацијата на Република Северна Македонија, за што приложува потврда издадена од соодветната спортска организација;
10. неможност за исполнување на финансиските обврски, за што приложува докази за материјалната состојба на студентот и неговото семејство;
11. ако се запише на иста студиска програма на универзитет во странство, во постапка предвидена со ЕКТС-правила за упис на друг универзитет, за што приложува соодветна документација;
12. посета на разни курсеви во траење подолго од 2 месеца во времетраење на семестарот (полиција, војска, авијација и сл.), за што приложува соодветна документација;
13. во други случаи за чија оправданост одлучува директорот, односно лицето овластено од него.

Член 42

Барањето за мирување се поднесува пред да настапи мирувањето, во роковите за упис на семестарот. По исклучок, барањето за мирување може да се поднесе и во текот на учебната година доколку станува збор за болничко лекување, бременост или кога причината за мирување не била

позната и не можела да се предвиди во моментот на запишување на семестарот.

Мирувањето на обврските од став 1 од овој член го одобрува директорот или, по негово овластување, заменик-директорот, врз основа на писмено барање на студентот и доставена соодветна документација. При врачувањето на решението за мирување студентот се предупредува за евентуалната промена на студиската програма во текот на мирувањето. Доколку за време на мирувањето на обврските настанат измени во студиската програма, студентот продолжува да студира на изменетата студиска програма и е должен да ги исполни обврските кои претставуваат разлика помеѓу двете студиски програми.

За време на мирувањето на обврските, студентот може да полага испити доколку за полагањето на тие испити ги исполнил условите.

Студентот е должен да го активира студирањето во рок од 15 дена по престанокот на причините за мирување.

Студентот кој ги ставил студиите во мирување, а мирувањето не е прекинато до почетокот на наредната учебна година, должен е на почетокот на учебната година и секоја наредна учебна година да го продолжи мирувањето.

Доколку студентот не постапи согласно со став 5 и 6 од овој член, се смета дека ги прекинал студиите.

За времетраењето на мирувањето на обврските, студентот не се задолжува со финансиски обврски доколку ги има измирено заостанатите финансиски обврски.

Измена на студиската програма

Член 43

Доколку во текот на студирањето дојде до промена на студиска програма, студентот што студирал според некоја од претходните програми и го нема завршено студирањето во роковите утврдени со тие програми, го продолжува студирањето согласно со условите за премин на нови студиски програми.

При преминувањето на нова студиска програма, согласно со став 1 од овој член, студентот поднесува барање на пропишан образец. Студентот има право да побара признавање на положените испити и остварените кредити од студиската програма на која претходно студирал, соодветно на испити и кредити на новата студиска програма.

Со барањето приложува индекс и уверение за положени испити од студиската програма на која претходно студирал.

Комисијата за признавање и еквиваленција на испити формирана од директорот, (во понатамошниот текст: комисија), врши признавање

на испитите и кредитите, за што изготвува предлог решение кое го потпишува претседателот на комисијата, односно раководителот на колегиумот. Предлог-решението содржи:

- студиска програма по која студирал студентот;
- положени испити со изворниот наслов, оценки и остварени кредити;
- студиска програма по која студентот ќе ги продолжи студиите;
- називи на еквивалентираниите предмети, кредити и оценки;
- семестар во кој студентот ќе ги продолжи студиите.

Комисијата може и делумно да признае одреден испит, доколку има помало совпаѓање во содржината на предметот. Комисијата го констатира истото и го упатува студентот во соработка со предметниот наставник за соодветниот предмет, тој да ги утврди дополнителните услови кои студентот треба да ги исполни за целосно признавање на испитот. Предметниот наставник утврдува дали студентот ќе треба да го презапише предметот.

Врз основа на предлог-решението, по извршена проверка на исправноста на податоците од технички карактер од страна на овластеното лице се изготвува решение, кое го потпишува директорот.

Доколку се утврдат неправилности во предлог-решението, тоа се враќа на доработка на комисијата, која е должна во рок од 3 работни дена да го коригира предлог-решението и да го врати до овластеното лице.

Продолжување на прекинатите студии

Член 44

Се смета дека студентот ги прекинал студиите доколку не запише семестар, заклучно до почетокот на наредниот семестар, иако ги исполнил условите.

Доколку за време на прекинатот на студиите се измени студиската програма, студентот е должен да ги ислуша, да ги исполни и да ги полага разликите во изменетата студиска програма.

Студентите кои ги прекинале студиите, а студиските програми по кои се запишале се згаснати, можат да ги продолжат студиите кои ги прекинале по студиски програми кои се применуваат во моментот.

Студентот е должен да достави образложено барање во рамки на роковите утврдени за упис на семестар согласно со Календарот за активности и неработни денови на единицата и со Студентскиот календар.

Кон барањето приложува индекс и уверение за положени испити, како и други докази соодветни на барањето.

Наставните предмети кои се успешно совладани на студиската програма на која студентот студирал можат да се признаат за успешно совладани и на студиската програма на која студентот го продолжува студирањето. Признавањето го врши комисија на начин и во постапка согласно со член 42 од овие правила за студирање.

По извршеното признавање на испитите се изготвува решение врз основа на кое се внесуваат признаените предмети како исполнети обврски од студиската програма во индексот на студентот. Решението се чува во студентското досие.

По извршеното признавање на положените предмети, студентот го продолжува студирањето, односно ги полага предметите кои му преостануваат од студиската програма на која го продолжува студирањето.

За времетраењето на прекинот на студиите, студентот не плаќа школарина.

Премин од една на други студиски програми

Член 45

Во текот на студиите, студентот може да премине од една на друга студиска програма на Институтот, како и на студиска програма од друг факултет/институт, под услови утврдени со студиската програма на која се преминува, Правилникот и со овие правила на студирање.

Член 46

Покрај другите услови, студентот кој сака да премине од една на друга единица/студиска програма треба да ги исполнува и следниве услови:

1. да ги исполнува условите за редовно запишување во нареден семестар на матичниот факултет/институт;
2. да има решение од надлежен орган во Република Северна Македонија за признавање на стекнати високообразовни квалификации во странство (за студенти кои студирале во странство) со еквиваленција за оценките;
3. да знае македонски јазик (за странски државјани), односно јазикот на кој се изведува наставата.

Член 47

Бројот на студенти кои можат да преминат го утврдува Институтската управа на почетокот на секоја учебна година, во зависност од нормативите и стандардите и пополнетоста на капацитетите.

Студенти кои се странски државјани, како и студенти државјани на Република Северна Македонија кои студираат на странски универзитети, стекнуваат право на премин под истите услови како

и македонските државјани врз основа на посебните квоти за странски државјани.

Член 48

Ако повеќе кандидати ги исполнуваат условите за преминување од утврдениот број, предност имаат кандидатите кои имаат остварен повисок просечен успех на факултетот/институтот, односно на универзитетот од каде што доаѓаат.

Член 49

При преминувањето на студентот од една на друга студиска програма во рамките на иста единица, од една на друга единица на Универзитетот, или од други универзитети од земјата и од странство, студентот, односно кандидатот има право на признавање на положените испити и остварените ЕКТС-кредити од студиската програма/програми по кои претходно студирал, врз основа на поднесено барање.

Премин од една на друга студиска програма на Институтот

Член 50

Барањето се доставува до директорот на Институтот најдоцна 20 (дваесет) дена пред почетокот на семестарот. Во прилог на барањето, студентот доставува:

- индекс;
- оригинал уверение за положени испити со називи на предмети, фонд на часови, оценки, број на кредити, статус на предметот.

Наставните предмети кои се успешно совладани на студиската програма од која студентот преминува можат да се признаат за успешно совладани и на студиската програма на која студентот преминува. Комисија за признавање на испити формирана од директорот го разгледува барањето и врши признавање на испити. Во зависност од бројот на освоени кредити студентот го продолжува студирањето во соодветниот семестар, односно година.

Член 51

Студентот самостојно ги сноси трошоците за преминување од една на друга студиска програма и трошоците за школување на студиската програма на која преминал.

Премин од друга единица на Универзитетот, или од други универзитети од земјата и од странство

Член 52

Студенти од студиски програми од друга единица на Универзитетот, или од други универзитети од земјата и од странство, можат да

преминат на студиски програми на Институтот, под услови утврдени со студиската програма на која се преминува, односно со овие правила на студирање, ако постои совпаѓање на студиските програми за стекнување на академскиот назив утврден во студиската програма на која се преминува.

Барањето се доставува до директорот на Институтот најдоцна 20 (дваесет) дена пред почетокот на семестарот. Во прилог на барањето, студентот доставува:

- индекс;
- оригинал уверение за положени испити со називи на предмети, фонд на часови, оценки, број на кредити и статус на предметот;
- потврда од факултетот/институтот дека ги исполнува условите за редовно запишување во нареден семестар;
- наставен план и програма издадена од факултетот/институтот од каде што преминува.

Странските студенти, покрај оригиналните документи од претходниот став, поднесуваат и заверен превод на студиската програма со предметните програми, како и решение од надлежен орган во Република Северна Македонија за признавање на стекнати високообразовни квалификации во странство (за студенти кои студирале во странство) со еквиваленција на оценките.

На студентот кој бара преминување може да му се утврдат дополнителни обврски за надминување на разликите во студиските програми, односно да ги исполни обврските по предметите и да ги положи испитите за да може да продолжи со студиите.

Преминувањето може да се дозволи доколку студентот на Институтот треба да реализира најмалку 60 % од предвидените кредити од студиската програма, доколку студентот преминува од други универзитети од земјата и од странство. Во спротивно, доколку студентот е согласен, тој е должен да презапише и веќе признаени или дополнителни предмети.

Член 53

Преминувањето на студентот од една на друга студиска програма се врши пред почетокот на уписот на зимскиот, односно летниот семестар.

Во зависност од бројот на освоени кредити, студентот го продолжува студирањето во соодветниот семестар, односно година.

Член 54

Преминувањето се врши врз основа на решение за признавање на остварени кредити,

односно решение за еквиваленција на предмети и кредити.

Решение за преминување на втор циклус донесува директорот по предлог на предметниот наставник, односно предметните наставници.

Директорот на Институтот може да формира и комисија, односно комисија за утврдување на исполнетоста на условите за преминувањето.

Положените испити со изворниот наслов, оценки и остварени кредити на матичниот факултет/институт и признаени со решението од став 2 на овој член, заедно со решението за еквиваленција, се евидентираат во досието на студентот. Во уверението за положени испити се внесуваат називите на еквивалентирани предмети и кредити од единицата на која преминал студентот.

Во случај на делумно признавање, студентот е должен да го запише предметот и да ги оствари обврските за делот што не му се признава. Крајната оценка претставува аритметичка средина од двете оценки и се запишува бројот на кредити по тој предмет на единицата на која студентот преминува.

За студентите кои преминуваат од странски универзитети, покрај изворните оценки, се запишува и еквиваленцијата на оценки утврдена со решение на надлежен орган во Република Северна Македонија.

VIII. ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО И ИНДИВИДУАЛНО СТУДИРАЊЕ

Член 55

Студент може да студира на интердисциплинарни или индивидуални студиски програми на една или повеќе високообразовни установи. Начинот и условите за студирање поблиску се уредуваат со студиската програма и со овие правила за студирање.

Член 56

Во случај кога не се создадени основните услови за реализирање на редовна настава за студенти по одреден предмет (мал број на запишани студенти на предметот или на студиската програма, посебни категории на студенти и сл.), се реализира менторска настава по одредени предмети. Научниот совет на Институтот донесува одлука за менторско реализирање на наставата по одредени предмети, односно по предметите.

Менторското реализирање на наставата се прави преку реализација на наставата во број на наставни средби по број на наставни часа колку што ќе определи предметниот наставник. По завршувањето на наставните средби и завршувањето на наставните и други обврски, студентот се здобива со правото да полага испит и може да поднесе пријава за полагање на испитот.

IX. ПРЕСТАНОК И ОБНОВУВАЊЕ НА СТАТУСОТ НА СТУДЕНТ**Член 57**

На студентот му престанува статусот на студент во следниве случаи:

1. ако дипломира (магистрира);
2. ако не ги заврши студиите во рокот утврден со закон и со овие правила на студирање;
3. ако се испише;
4. ако е исклучен;
5. ако не изврши упис на семестар во роковите утврдени за упис;
6. причини наведени во договорот за студирање.

На студентот кој поднел барање за испишување од Институтот му се издава исписница која содржи време на студирање, вкупно стекнати кредити, попис на положени испити со стекнати кредити и оценки. Испишувањето се забележува и во индексот на студентот. При испишувањето, на студентот му се враќаат документите што ги предал при запишувањето, откако ќе ги уреди своите материјални обврски кон Институтот. Досието за секој испишан студент се чува во архивата на Институтот, согласно со законските прописи со кои се уредуваат прашањата од областа на архивското работење.

Статусот на студент може да биде обновен на барање на студентот, само доколку статусот престанал од причините определени во став 1, точки 2, 4 и 5 од овој став. Барањето се поднесува преку архивата на Институтот до овластеното лице, на пропишан образец. Кон барањето за обновување на статусот на студент се приложуваат: индекс, уверение за положени испити и молба за признавање на испити.

Доколку за време на прекилот на студиите се изменила студиската програма, студентот продолжува да студира по студиската програма која се применува во моментот на обновување на статусот на студент. Студентот е должен да ги ислуша, да ги исполни и да ги полага разликите во студиската програма.

Комисија за признавање на испити, формирана на Институтот, спроведува постапка за еквиваленција и признавање на испити и кредити согласно со член 42 од овие правила за студирање.

Кога статусот на студент престанал во другите случаи од став 1 на овој член, студентот може да го обнови статусот на студент само доколку конкурира и се запише на конкурсот за запишување студенти на втор циклус студии во соодветната учебна година. Во овој случај, овластеното лице изготвува нов индекс и формира ново студентско

досие во кое се чува целокупната документација за обновување на статусот на студент и старото досие (доколку не е поништено согласно со роковите за чување на досието).

Кога студентот ќе се запише на Институтот согласно со став 6 од овој член и врз основа на решение за еквиваленција на предмети и кредити ќе му се овозможи упис во повисок семестар, а студиска програма на која се запишал студентот е нова и нема студенти кои го слушаат тој семестар, студентот може со изјава да премине на студиската програма која се применува во тој семестар или да поднесе барање за мирување на студиите до моментот додека студиската програма на која се запишал не биде активна во тој семестар.

Трошоците за обновување на статусот ги поднесува студентот.

X. ВИДОВИ ИСПРАВИ**Член 58**

Студентот кој ќе ги изврши сите обврски според студиската програма за усовршување или само дел од студиската програма за стекнување на образование му се издава уверение за завршениот дел од студиската програма, кое содржи податоци за нивото, природата и содржината на студиите, како и постигнатите резултати.

На студентот кој ќе ги изврши сите обврски според студиската програма, врз основа на евиденцијата што се води за него, Универзитетот му издава диплома.

Со дипломата се потврдува дека студентот завршил студиска програма од втор циклус и се стекнува со соодветен научен назив.

Составен дел на дипломата е додатокот на дипломата (Diploma Supplement).

Дипломата ја потпишуваат ректорот и директорот.

Додатокот на дипломата го потпишуваат ректорот и директорот.

Дипломата и додатокот на дипломата се оверуваат со сув печат на Универзитетот.

На студиските програми организирани од две или повеќе единици на Универзитетот, заедничката диплома ја потпишуваат овластените лица на високообразовните установи кои организираат студиска програма за стекнување заедничка диплома и ректорот на Универзитетот, доколку поинаку не е уредено со меѓусебен договор кој, покрај високообразовните установи, го потпишува и ректорот.

Додатокот на дипломата од став 8 на овој член го потпишуваат овластените лица на високообразовните установи кои организираат студиска програма за стекнување заедничка диплома. Уверението и дипломата се јавни исправи.

Член 59

За издавање потврди, барањето се доставува до овластено лице на Институтот.

Потврдите ги потпишува и ги издава овластено лице на Институтот.

Во случај кога на студентот му е потребна посебна потврда со содржина различна од потврдите кои ги издава овластеното лице на пропишан образец, потврдата ја потпишува директорот или, по негово овластување, заменик-директорот, врз основа на поднесено барање на студентот придружено со соодветна документација и назначување за каде му е потребна таквата потврда.

За издавање на потврдата, студентот плаќа соодветен надоместок утврден со ценовник.

XI. ОСТВАРУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА СТУДЕНТИТЕ**Начин на комуникација****Член 60**

Комуникацијата помеѓу Институтот и студентот се врши во материјална или електронска форма.

Кога комуникацијата се врши во материјална форма, доставата помеѓу Институтот и студентот се врши преку архивата на Институтот.

Кога комуникацијата се врши во електронска форма, доставата помеѓу Институтот и студентот се врши преку електронските сандачиња на Институтот и на студентот.

Член 61

За остварување на правата на студентот одлучува директорот, освен за прашањата за кои поинаку е утврдено со Правилникот или овие правила за студирање.

Барањето за остварување на некое свое право студентот го поднесува до директорот, во писмена форма, придружено со соодветна документација.

Директорот одлучува во рок од 30 дена од приемот на барањето.

Доколку директорот не одлучи во утврдениот рок, наредниот ден по истекот на рокот, студентот има право истото барање да го поднесе до Институтската управа, која е должна да одлучи на првата наредна седница од приемот на барањето.

Против решението на директорот, кога одлучувал директорот, студентот има право на жалба во рок од 15 дена од приемот на решението до Институтската управа, која е должна да одлучи на првата наредна седница од приемот на барањето.

Решението на Институтската управа е конечно.

Во име и за сметка на студентот, барањата за остварување на некое право може да ги поднесе и

друго лице кое поднесува изјава дека настапува во име и за сметка на студентот.

Директорот може да го овласти заменик-директорот или друго лице да одлучува за правата на студентите.

Во случај на отсуство на директорот, него го заменува заменик-директорот за прашањата во врска со остварувањето и заштитата на правата на студентите.

XII. ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ И ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА СТУДЕНТИТЕ ВО ДИСЦИПЛИНСКАТА ПОСТАПКА**Член 62**

Дисциплинската одговорност на студентите е регулирана со Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (член 36-49).

XIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 63**

Толкување на одредбите на овие правила на студирање дава Научниот совет на Институтот, кое се објавува на веб-страницата на Институтот.

Член 64

Измена и дополнување на овие правила се врши на начин и во постапка како и за нивното донесување.

Член 65

Овие правила за студирање ќе се применуваат за студентите запишани од учебната 2021/2022 година.

Студентите запишани до влегувањето во сила на овие правила за студирање, продолжуваат да студираат според правилата утврдени со студиските програми и одредбите од овие правила доколку се поповолни за нив.

Член 66

Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавувањето во Универзитетски гласник.

Директор
Проф. д-р Родне Настова, с.р.